

УДК 331.5(477)

ПОПИТ НА РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ ТА ЙОГО ТЕНДЕНЦІЇ

Студ. Н.В. Шнайдер, гр. БЕК-16

Науковий керівник проф. В.В. Бугас

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Метою роботи є формування цілісного уявлення про сучасний стан ринку праці в Україні та на основі викладеного матеріалу сформулювати основні напрями подальшого його розвитку. А завдання – здійснити аналіз визначення поняття “ринку праці”, встановити основні тенденції на сучасному ринку праці України, виявити проблеми та запропонувати шляхи їх вирішення.

Об’єктом дослідження є попит на ринку праці в Україні та його тенденції.

Методи дослідження базуються на загальнонаукових і фундаментальних положеннях економічної теорії та статистичної науки. В статті проведено аналіз сучасного стану ринку праці України з урахуванням політико-економічних подій. Визначена динаміка основних показників ринку праці. Розглянуті причини безробіття в Україні. Виявлені проблеми та перспективи розвитку українського ринку праці. Запропоновані заходи щодо реформування національного ринку праці.

В сучасних умовах глобалізації економіки, входження України до Європейського Союзу, урахуванням економічних та політичних процесів, які відбуваються в Україні, потрібен постійний моніторинг та аналіз ринку праці України. При написанні статті використовувались такі загальнонаукові методи, як аналіз і синтез (для деталізації об’єкту дослідження шляхом поділу його на окремі складові частини), факторний аналіз (аналіз чинників, які впливають на стан ринку праці), статистичний метод (для вивчення та зіставлення фактичних даних звітного періоду з даними за попередні періоди), графічний метод (для наочного зображення стану ринку праці).

Дослідженню проблеми розвитку українського ринку праці багато уваги приділяли в своїх роботах О. Амосов, С. Бандур, Д. Богиня, І. Бондар, В. Васильченко, Горілий А. Г., Ніколенко Ю. В., Богиня Д. П. Автори розглянули досить важливі аспекти у сфері зайнятості населення (регулювання зайнятості населення, проблеми безробіття на українському ринку праці, зайнятість молоді тощо) та внесли вагомий внесок у вирішення вказаних проблем даної сфери.

Незважаючи на велику кількість наукових праць щодо вирішення вказаних проблем на ринку праці, необхідно зауважити, що доцільно і надалі проводити дослідження в цій сфері, так як ринок праці продовжує формуватися як основний елемент економічної системи, що чутливо реагує в цілому на всі процеси в суспільстві. Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Для вирішення проблем підвищення конкурентоспроможності ринку праці, необхідна розробка нових стратегічних напрямів розвитку ринку праці в Україні.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні теоретико-методологічних засад та методичних підходів до статистичного вивчення попиту на ринку праці в Україні та його тенденцій. З урахуванням реалій сьогодення, стан ринку праці характеризується наявністю низки проблем, які заважають ефективному розвитку країни. До таких проблем ми можемо віднести: по-перше, український ринок праці отримав значні втрати в результаті анексії Криму, бойових дій в Луганській та Донецькій областях.

Локальні підприємства та регіональні офіси компаній на цих територіях зазнали серйозну руйнацію або знищення, що призвело до скорочення персоналу або ж навіть до закриття підприємств; по-друге, збільшується рівень міграції. Сьогодні ми маємо

справу не тільки з трудовою міграцією, а й з міграцією біженців із нестабільних регіонів. Внутрішня міграція вносить додаткове навантаження на ринок праці центральних та західних регіонів України, що впливає на рівень безробіття; по-третє, кваліфіковані спеціалісти з України мають великий попит за кордоном, через невисокий рівень фінансових очікувань, але при цьому маючи високу кваліфікацію.

В результаті цієї події, для України відкрилися ринки ЄС, що призведе до створення нових робочих місць та можливості професійної реалізації українських спеціалістів; по-друге, фармацевтичний сектор, сфера послуг та індустрія інформаційних технологій продовжує зберігати відносну стабільність на фоні загальної економічної кризи; по-третє, зміна політичної еліти дає можливість топ-менеджерам комерційного сектору реалізувати свої знання та досвід в державному управлінні. За період останніх семи років в Україні, внаслідок високої соціальної напруженості, спостерігається тенденція до поступового зменшення економічно активної частини населення. Зміни в економічній та політичній ситуації в країні знайшли своє відображення у сегментації ринку праці, зокрема в змінах складу працюючих.

Висновки. Виходячи із сучасних реалій, конкретні заходи щодо розвитку ринку праці повинні бути гнучкими та мати економічний та соціальний ефект, тому перспективи подальшого розвитку та вдосконалення ринку праці України пов'язані з підвищенням рівня зайнятості та зменшенням рівня безробіття. Для досягнення цієї мети потрібно сформулювати пріоритетні напрямки реформування ринку праці. До них ми можемо віднести: - вдосконалення системи оплати праці з метою відродження основних функцій заробітної плати.

Створення мотиваційного потенціалу працівників за рахунок збільшення заробітної плати відповідно від професійних надбань працівників; - збільшення попиту на робочу силу як з боку приватного так і з боку державного сектору економіки. Впровадження механізмів щодо працевлаштування випускників навчальних закладів: взаємодія роботодавців з професійно-технічними навчальними закладами, участь роботодавців у створенні сучасної навчально-виробничої бази, створення центрів перепідготовки та фахового навчання працівників; - створення нових робочих місць через створення сприятливого інвестиційного режиму в країні для зарубіжних підприємств та за рахунок розвитку малого та середнього бізнесу.

Державна підтримка малого та середнього бізнесу, може бути досягнута за допомогою надання податкових канікул та пільгового кредитування українським виробникам або ж впровадження, так званих, «податкових канікул» терміном 3-5 років; - удосконалення механізму застосування праці іноземців в Україні з метою запобігання їх нелегальній зайнятості; - державна підтримка на ринку праці, може бути досягнута за рахунок надання субсидій на підвищення кваліфікації чи перепідготовку працівників, надання пільгових кредитів і податкових пільг для відкриття нових підприємств в проблемних регіонах; - створення умов для працевлаштування молоді та випускників вищих навчальних закладів.

Це можливо досягнути як за рахунок створення нових робочих місць, так і за рахунок зменшення кількості робітників, які досягли пенсійного віку; - укладення двосторонніх міжнародних договорів про працевлаштування, соціальне та пенсійне забезпечення, приєднання до багатосторонніх міжнародних договорів у сфері трудової міграції. Подальших досліджень потребує детальне вивчення перспектив участі України в загальноєвропейському ринку праці, можливості впровадження зарубіжного досвіду в сфері ринку праці в Україні, перспективи переходу українського ринку праці на європейські стандарти.

Ключові слова: ринок праці, економічно активне населення, зайняте населення, рівень безробіття, реформування.